

THE WAR MUST GO ON

**DYNAMIKA WOJNY W UKRAINIE
I JEJ REPERKUSJE
DLA BEZPIECZEŃSTWA POLSKI**

**POD REDAKCJĄ
ARTURA GRUSZCZAKA**

THE WAR MUST GO ON

Dynamika wojny w Ukrainie i jej reperkusje
dla bezpieczeństwa Polski

SOCIETAS

seria pod redakcją
BOGDANA SZLACHTY

138

THE WAR MUST GO ON

Dynamika wojny w Ukrainie i jej reperkusje
dla bezpieczeństwa Polski

pod redakcją
Artura Gruszczaka

Kraków 2023

Artur Gruszczak

Uniwersytet Jagielloński

 <https://orcid.org/0000-0002-3450-8377>

 artur.gruszczak@uj.edu.pl

© Copyright by individual authors, 2023

Recenzent

dr hab. Daniel Boćkowski, prof. UwB

Opracowanie redakcyjne

Magdalena Gibiec

Projekt okładki

Marta Jaszczuk

ISBN 978-83-8138-880-1

<https://doi.org/10.12797/9788381388801>

Autor zdjęcia na okładce: Yarohork (Adobe Stock)

Publikacja dofinansowana przez Instytut Nauk Politycznych i Stosunków
Międzynarodowych UJ

Licencja: CC-BY-SA-4.0

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43

e-mail: publishing@akademicka.pl

<https://akademicka.pl>

SPIS TREŚCI

ARTUR GRUSZCZAK	
Wprowadzenie	7

CZĘŚĆ I WOJNA W UKRAINIE

ARTUR GRUSZCZAK	
Kilka uwag o strategicznym wymiarze wojny w Ukrainie	13

ADRIAN TYSZKIEWICZ	
Konflikt rosyjsko-ukraiński jako czynnik nowej dwublokowej rywalizacji	23

PAWEŁ FRANKOWSKI	
Konsekwencje wojny rosyjsko-ukraińskiej dla gospodarki światowej	33

DOMINIKA DZIWIŚ, BŁAŻEJ SAJDUK	
Rosyjska inwazja na Ukrainę a przyszłość cyberwojny – wnioski w rocznicę „specjalnej operacji wojskowej”	43

MAREK CZAJKOWSKI	
<i>Against All Odds</i> . Po co Rosji Ukraina?	53

PIOTR BAJOR	
Ukraina w obliczu rosyjskiej agresji – polityka i strategia	65

MYKHAILO VOLOKHAI	
Rosyjskie „gadające głowy” ukraińskiej polityki w czasach wojny	75

PIOTR ORŁOWSKI	
Działania sił specjalnych Ukrainy i Federacji Rosyjskiej podczas konfliktu w Ukrainie	85

CZĘŚĆ II
SKUTKI KONFLIKTU W UKRAINIE DLA BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

DARIUSZ KOZERAWSKI	
Konflikt zbrojny w Ukrainie – reperkusje dla zdolności militarnych Polski.....	97
BOGDAN KOSOWSKI	
System zarządzania kryzysowego sfery cywilnej RP w obliczu wojny w Ukrainie.....	107
WIKTOR HEBDA	
Rosyjska agresja militarna na Ukrainę a bezpieczeństwo energetyczne Polski	115
ARKADIUSZ NYZIO	
Inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę a bezpieczeństwo wewnętrzne Polski.....	125
MATEUSZ KOLASZYŃSKI	
Bezpieczeństwo wywiadowcze Polski po 24 lutego 2022 roku.....	137
BIOGRAMY	147
INDEKS.....	151

WPROWADZENIE

Minął rok od brutalnej napaści zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Dzień 24 lutego 2022 r. wyznaczył nowy etap w najnowszej historii świata. Jedno z czołowych państw, stały członek Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ), dokonało bulwersującego aktu łamiącego fundamentalne reguły prawa narodów, na straży których zobowiązało się stać. Rosyjska agresja była nie tylko ciosem w chwiejący się liberalny porządek międzynarodowy łączony z uniwersalnymi – jak się wydawało – wartościami i zasadami, takimi jak praworządność, suwerenność, pokój czy współpraca. Była jaskrawym aktem podważającym zręby pozimnowojennego systemu bezpieczeństwa międzynarodowego, kwestionującym jego logikę oraz rewidującym mechanizmy utrzymujące go w stanie względnej równowagi. Co więcej, napaść Rosji na Ukrainę, a w jej wyniku zajęcie i okupacja części terytorium Ukrainy przez siły rosyjskie, nie spotkała się z powszechnym potępieniem ze strony społeczności międzynarodowej. Wstrzemięźliwe stanowisko, oznaczające *de facto* przyzwolenie na stosowanie siły przez Rosję, zajęli jej partnerzy z grupy BRICS (w jej składzie: Brazylia, Rosja, Indie, Chiny oraz Republika Południowej Afryki), w szczególności Chińska Republika Ludowa, która już przed 24 lutego wyrażała zrozumienie dla rosyjskiej interpretacji stanu bezpieczeństwa międzynarodowego. Taka postawa regionalnych mocarstw zrzeszonych w BRICS, podzielana przez wiele krajów rozwijających się, wzmocniła kontrast między Zachodem, który stanął w obronie Ukrainy i udzielił jej masowej pomocy humanitarnej, finansowej oraz wojskowej, a państwami prorosyjskimi, którym nierzadko atawistyczna niechęć do Zachodu przesłoniła zasady współzycia i normy prawa obowiązujące w stosunkach międzynarodowych.

Wybuch wojny w Ukrainie wstrząsnął fundamentami porządku międzynarodowego i wyzwolił energię, która podsyca działania zbrojne oraz odsuwa perspektywę pokojowego zakończenia wojny w odległą przyszłość. Ma to istotne konsekwencje nie tylko dla bezpośrednich stron konfliktu, tj. Rosji i Ukrainy, ale także dla państw graniczących z obydwojoma krajami i ich sojuszników. Polska jako sąsiad i Ukrainy, i Rosji jest bezpośrednio narażona na skutki wojny. Masowy napływ uchodźców wojennych w pierwszych tygodniach po 24 lutego 2022 r. był największym wyzwaniem dla polskiego społeczeństwa, które w obliczu indolencji administracji rządowej sprawnie zorganizowało system pomocy i opieki nad uchodźcami. Rząd skupił się na wsparciu dyplomatycznym i wojskowym dla Ukrainy, przekazując znaczną ilość uzbrojenia i sprzętu wojskowego (przede wszystkim czołgi T-72, broń artyleryjską i przeciwlotnicze zestawy raketowe, jak również drony oraz broń lekką i amunicję). Równocześnie podjął intensywne negocjacje w sprawie zakupów nowego uzbrojenia, w szczególności czołgów, armatohaubic, wielozadaniowych samolotów bojowych i śmigłowców uderzeniowych. Tragiczny incydent w Przewodowie w listopadzie 2022 r. – kiedy pocisk raketowy (lub jego szczątki) spadł na terytorium Polski i spowodował śmierć dwóch przypadkowych osób – pokazał, iż Polska jest w pewnym sensie państwem frontowym. W związku z tym musi wzmocnić i utrzymywać zdolności do wczesnego wykrywania zagrożeń i odpowiednio skutecznego reagowania na nie. Stawia to przed polskimi władzami oraz ich sojusznikami z NATO wymóg rozwoju infrastruktury wojskowej i systemów obrony na wschodniej flance Sojuszu Północnoatlantyckiego. Nakazuje również wzmocnienie odporności na nieprzyjazne działania ze strony Rosji i jej białoruskiego poplecznika: wojnę informacyjną, aktywność służb wywiadowczych i agentów wpływu, prowokacje wojskowe w rejonach przygranicznych, presję energetyczną, a nawet groźby uderzenia z użyciem sił konwencjonalnych i nuklearnych.

Złożony obraz (nie)bezpieczeństwa międzynarodowego, w wymiarze tak lokalnym, jak regionalnym i globalnym, skłonił zespół naukowców z Katedry Bezpieczeństwa Narodowego w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, przy udziale doktoranta Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UJ, do przygotowania zestawu krótkich artykułów analityczno-prognostycznych odnoszących się do zasadniczych aspektów wojny w Ukrainie i jej różnorodnych reperkusji. Podjęte zostały kwestie umieszczone w wymiarze strategicznym, geopolitycznym i geoeconomicznym, jak też zagadnienia dotyczące szczególnie istotnych sektorów toczącego się konfliktu: militarnego, informacyjnego i energetycznego. Niezbędne było przeanalizowanie sytuacji wewnętrznej i polityki obydwu stron konfliktu: Ukrainy i Rosji. Szczególne znaczenie mają reperkusje i konsekwencje dla Rzeczypospolitej

Polskiej. W niniejszej publikacji odniesiono się do problematyki zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa energetycznego, bezpieczeństwa wewnętrznego oraz działań wywiadowczych.

Rocznica rosyjskiej napaści na Ukrainę dała asumpt do dokonania bilansu skutków i konsekwencji rosyjskiej agresji, a także sformułowania prognoz na nadchodzące miesiące, a nawet lata. Ta dłuższa perspektywa przewidywań dotyczących przyszłości konfliktu wynika z dominującego w niniejszej publikacji, pesymistycznego w swym wydźwięku, przekonania o przewlekłości i długotrwałości wojny w Ukrainie. Tytuł publikacji, będący parafrazą słynnego przeboju zespołu Queen, odzwierciedla deterministyczne podejście do sytuacji na wschodzie Europy, niemniej poparty jest także doświadczeniem analityczno-badawczym i wiedzą empiryczną zgromadzoną przez zespół autorski. Wielkie konflikty zbrojne z przeszłości (dawnej i nieodległej) wybuchały nagle, czasami nieoczekiwanie, trwały latami, a ich zakończenie zwykle okupione było ogromnymi stratami ludzkimi i materialnymi. Przewlekły konflikt o zmiennej intensywności działań zbrojnych, jaki ugruntował się w Ukrainie po roku wojennej konfrontacji, wykazuje tendencje do utrwalenia i zamknięcia w specyficznym ekosystemie powiązanych podmiotów, zasobów i interesów. Nie będzie łatwo go zamienić na nowy układ geostrategiczny, a jeszcze trudniej powrócić do tego, który istniał przed 2014 r., a więc zanim Rosja interweniowała zbrojnie na wschodzie Ukrainy i anektowała Krym.

Książka *The War Must Go On. Dynamika wojny w Ukrainie i jej reperkusje dla bezpieczeństwa Polski* jest nie tylko dziełem autorów zawartych w niej tekstów, ale też efektem przychylności i pomocy ze strony wielu osób. Im należą się szczególnie podziękowania: Panu Profesorowi Adrianowi Tyszkiewiczowi, dyrektorowi Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, za zgodę na sfinansowanie publikacji; Pani Profesor Dorocie Malec, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. współpracy międzynarodowej, za przyzwolenie na „szybką ścieżkę” wydawniczą; ergo, Panu Adamowi Lejczakowi, prezesowi Księgarni Akademickiej, za uruchomienie nadzwyczajnej procedury redakcji i wydania publikacji, by zadośćuczynić jej rocznicowemu charakterowi; Pani Klaudii Król za koordynację prac redakcyjnych w wydawnictwie Księgarnia Akademicka; Panu Profesorowi Danielowi Boćkowskiemu z Uniwersytetu w Białymstoku za przychylną i przygotowaną w ekspresowym tempie recenzję.

CZĘŚĆ I

WOJNA W UKRAINIE

THE WAR MUST GO ON. Dynamika wojny w Ukrainie
i jej reperkusje dla bezpieczeństwa Polski, s. 13-22
<https://doi.org/10.12797/9788381388801.01>

ARTUR GRUSZCZAK

KILKA UWAG O STRATEGICZNYM WYMIARZE WOJNY W UKRAINIE

ABSTRAKT

Niniejszy rozdział zawiera kilka spostrzeżeń dotyczących wybranych strategicznych aspektów wojny w Ukrainie. Podnosi kwestie wrogości Rosji w stosunku do Zachodu oraz wsparcia dla niej ze strony antyzachodnich krajów rozwijających się. Akcentuje znaczenie Chińskiej Republiki Ludowej jako rewizjonistycznego mocarstwa kwestionującego – podobnie jak Rosja – globalne strategiczne przywództwo USA. Wskazuje na ograniczenia i ryzyka strategii Zachodu.

SŁOWA KLUCZOWE: Ukraina, Rosja, Zachód, konflikt

ABSTRACT

Some Reflections on the Strategic Dimension of the War in Ukraine

This chapter contains remarks on some strategic aspects of the war in Ukraine. It discusses Russia's hostility towards the West and support for Russia from anti-Western developing countries. It emphasises the importance of the People's Republic of China as a revisionist power questioning – like Russia – the strategic global leadership of the US. It points to the limitations and risks of the West's strategy.

KEYWORDS: Ukraine, Russia, West, conflict

Wprowadzenie

Agresja Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. zapoczątkowała nowy etap rozwoju stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa globalnego. Przygotowywana przez wąski krąg zaufanych ludzi Władimira Putina, w większości wywodzących się ze służb specjalnych, zbrojna napaść miała mieć epokowy wymiar: urzeczywistnić imperialny, historyczny, wszechruski projekt scalenia ziem będących kolebką cywilizacji rosyjskiej z państwem rosyjskim na czele; zniszczyć naród, państwo i gospodarkę Ukrainy, odmawiając im racji bytu; upokorzyć „zgniły i bezbożny” Zachód; stać się architektem nowego nieliberalnego porządku międzynarodowego.

Rosja uderzyła na Ukrainę z zamiarem uratowania idei imperialnej, stanowiącej nie tylko ideologiczną podbudowę putinizmu, ale też jedyny czynnik spajający Kreml, państwo rosyjskie i Rosjan. Współczesna Rosja pod hasłem „ruskiego miru” („rosyjskiego świata”) kultywuje swoistą odmianę nacjonalizmu jako mieszanki panslawizmu, bolszewizmu, euroazjatyzmu (w ujęciu Aleksandra Dugina)¹ i nostalgii za imperialną przeszłością. Rosyjska wersja „turbopatriotyzmu” przesycona jest szowinistycznym etnonacjonalizmem i podbudowana mitami politycznymi oraz stereotypami.

Kreśląc pełną rozmachu wizję „ruskiego miru” krzewionego przez trójjedyny naród rosyjski, Putin zlekceważył cały dorobek myśli strategicznej i sztuki wojennej odnoszący się do wielkich konfliktów zbrojnych wszczynanych przez pretendenta do przywództwa regionalnego lub ogólnoświatowego. Już bowiem chiński generał i strateg Sun Tzu zauważał przed 25 wiekami: „Niemożliwe jest, aby w kraju panował dostatek podczas długotrwałej wojny. Tak więc jeśli ktoś nie zna dobrze zagrożeń, jakie niesie wojna, nie potrafi też dobrze spożytkować jej korzyści”².

Niniejszy rozdział zawiera kilka spostrzeżeń dotyczących wybranych strategicznych aspektów wojny w Ukrainie. Zostały one sformułowane na podstawie obserwacji i analizy dokumentów, oficjalnych wypowiedzi decydentów, informacji prasowych i wpisów w mediach społecznościowych, a także szybko rosnącej literatury przedmiotu. Pierwszym wątkiem poruszonym w tym rozdziale jest dążenie do odzyskania przez Rosję pozycji globalnego mocarstwa, utraconej po rozpadzie ZSRR, nad czym tak mocno ubolewał Putin. Drugie zagadnienie to ekosystem konfliktu oparty na powstrzymaniu rozprzestrzenienia konfliktu bez zasadniczej szkody dla strategicznych

¹ Zob.: P. Eberhardt, *Koncepcje geopolityczne Aleksandra Dugina*, „Przegląd Geograficzny” 2010, nr 82, s. 221-240.

² W. Sun, B. Sun, *Sztuka Wojny oraz 36 chytrych sztuczek*, przeł. J. Zawadzki, b.m. 2008, s. 20, [online] <https://nfsec.pl/media/sztukawojny.pdf>, 3 II 2023.

interesów Rosji. Ostatnia kwestia to determinanty przewlekłości konfliktu i prognozy jego rozwoju w najbliższych miesiącach.

Make Russia great again

Wiele wskazuje na to, że napaść na Ukrainę była objawem rosyjskiej imperialnej „andropauzy”: uwiądu mocarstwowej potencji, rozbioru państwa przez tajne służby, oligarchów i prokremlowskie lokalne sitwy, gospodarki zdominowanej przez archaiczne sektory przemysłu wydobywczego i rolnictwa, wszechobecnego nepotyzmu i korupcji, niereformowalności instytucji publicznych i struktur administracji państwowej. Towarzyszyła temu atrofia ustroju politycznego, erozja kruchych fundamentów demokratycznych położonych naprędce w schyłkowej fazie rozpadu ZSRR. Proces dławienia opozycji i załóżków społeczeństwa obywatelskiego, przyspieszony przez Putina, doprowadził do zbudowania totalitarnej maszyny władzy niszczącej opozycję i paraliżującej społeczeństwo. Przyczepiony jak listek figowy termin „nieliberalna demokracja” w karykaturalny sposób legitymizował reżim Putina w oczach Zachodu.

Symptomy słabnięcia Rosji i narastania dystansu nie tylko wobec mocarstw zachodnich, ale i strategicznych partnerów z BRICS³ pogłębiały kompleks niższości rosyjskiej wierzuszki i popychały ku radykalnym rozwiązaniom. Plan odbudowy mocarstwowej pozycji Rosji na arenie globalnej był karykaturą programów dwóch poprzednich amerykańskich prezydentów: Baracka Obamy i Donalda Trumpa. Putin, tak jak Trump, chce znowu uczynić swoje państwo potęgą. Rosyjska wersja *make America great again* oparta była na sile, strachu oraz zręcznej manipulacji wykorzystującej sprawdzone metody i techniki walki informacyjnej. Przewrotnie wykorzystywała wykoślawiony Obamowski slogan *yes we can*, zakładając zdolność łamania wszelkich ograniczeń i barier, które nakładały na kurczące się rosyjskie państwo i naród: globalizacja, modernizacja, postęp technologiczny, wielokulturowość oraz normy prawa międzynarodowego i zasady pokojowej współpracy.

Putinowska Rosja, dokonując zbrojnej napaści na Ukrainę, postawiła siebie ponad ładem, prawem i moralnością międzynarodową, kreując swą mocarstwowość w środowisku anarchii międzynarodowej, odrzucając przyjęte przez Zachód wzorce porządku liberalnego. Rosja rzuciła wyzwanie nie tylko Zachodowi, ale i systemowi bezpieczeństwa

³ BRICS (skrótowiec od pierwszych liter anglojęzycznych nazw państw, tj. Brazylii, Rosji, Chińskiej Republiki Ludowej, Indii i Republiki Południowej Afryki) to formuła współpracy państw dążących do osiągnięcia w dłuższej perspektywie czasu gospodarczej przewagi nad mocarstwami Zachodu, z USA na czele.

INDEKS

- Akrap Gordan 138
al-Asad Baszar 26
Atwood Kylie 28, 138
Avdaliani Emil 59
- Bajor Piotr 29, 65, 70, 147
Balicki Jewgienij 81
Banasik Mirosław 26
Barros George 60
Bartles Charles K. 93
Bateman Jon 44, 47, 49
Baudin Michel 111
Beck Józef 24
Berezhans 'kyĭ Igor 79
Bermudez Jr. Joseph S. 58
Bertrand Natasha 138
Biden Joe 19
Boćkowski Daniel 9
Boffey Daniel 90
Bojko Jurij 79-80, 82
Brown Andrew L. 91
Burns William 139
Bush George W. 16, 23-25, 29
- Chmiris Ekaterina 56
Chotiner Isaac 18
Czajkowski Marek 53, 55, 61, 147
Czulda Robert 29
- Dąbrowski Marek 88
Delong Marek 25-26
Demarais Agathe 59
Dressler Joanna 28
- Dugin Aleksandr 14
Dunn Amina 19
Dylan Huw 138
Dziubka Kamil 100
Dziwisz Dominika 43, 46, 50, 147
- Eberhardt Piotr 14
Egorov Ivan 56
Embaló Umaro 26
Erdoğan Recep Tayyip 29
Evenett Simon 38
- Fiore Nicolas J. 58
Fleming Sam 39
Fokker John 48
Forrest Brett 17
Frankowski Paweł 33, 147
Fukuyama Francis 27
Furier Andrzej 29
- Gadzała Łukasz 102
Gartzke Erik 46
Gawęda Marcin 87
Gergało-Dąbek Nadia 26
Giles Keir 46
González Pablo 132
Górski Piotr 110
Grau Lester W. 93
Grosse Tomasz G. 30
Gruszczak Artur 7, 13, 138, 147
- Haines Avril 139
Hancock Alice 39

- Hebda Wiktor 115-116, 119, 121, 148
Hejj Dominik 30
Herbowski Piotr 140
Hoffmann Isabell 18
Hultquist John 44
Husajn Saddam 77
- Ivanova Polina 58
Iwaszow Leonid 54-55
- Janukowycz Wiktor 79-81
Jasina Łukasz 140
Johnson Derek B. 48
Jones Seth G. 58
- Kaca Elżbieta 132
Kacprzak Izabela 131-132
Kadam Tanmay 28
Kadyrow Ramzan 88
Kalashnyk Pawło 76
Kapur Daksh 48
Khodarenok Michaił 57
Khomenko Swiatosław 77
Kielar Adam 18
Kissinger Henry 17
Kluge Janis 59
Kolaszyński Mateusz 137-138, 148
Komarova Olga 77
Konończuk Wojciech 67
Kornat Marek 24
Korniienko Janina 82
Kosowski Bogdan 107-108, 112, 148
Kostyuk Nadiya 46
Kozerański Dariusz 97, 148
Kraśtev Ivan 18
Król Klaudia 9
Kuczma Leonid 77
Kuczyński Grzegorz 93
Kukiz Paweł 141-142
Kułeba Dmytro 71
Kupchan Charles A. 17
Kuzio Taras 67
- Lejczak Adam 9
- Leonard Mark 18
Leśniak Grażyna J. 100
Lewicki Bartosz 50
Lewis James 44
Lichocki Tomasz 132
Lillis Katie Bo 28, 138
London Douglas 138
- Łukasiński Andrzej 89
- Macron Emmanuel 17, 19
Maguire
Malec Dorota 9
Mandić Ivica 138
Mankoff Jeffrey 59
Mao Zedong 27
Marks Joseph 45
Mearsheimer John 17
Medwedczuk Wiktor 76-80
Miedwiediew Dmitrij 25
Mikołajek Marcin 128
Miller Maggie 44
Miłoszewska Dorota 24
Moisi Dominique 17
Molenda Karol 50
- Nagl John 58
Nakashima Ellen 58
Nicz Anna 25
Nye Joseph 24
Nyzio Arkadiusz 125, 148
- Obama Barack 15
Orbán Viktor 30
Orłowski Piotr 85, 148
- Parker Ashley 58
Patruszew Nikołaj 56
Pawłowski Jakub 103
Pisani Niccolò 38
Poroszenko Petro 77
Portnykov Vitalij 78
Potulski Jakub 29
Prigożyn Jewgienij 93

- Prytula Volodymyr 80
Putin Władimir 14-15, 17, 19-21, 26-27, 54-55, 57-58, 60-61, 66-67, 76-78
- Romańczuk Michał 29
Rubaszewska Justyna 143
- Sabbagh Dan 138
Sajduk Błażej 43, 50, 149
Saldo Wołodymyr 81
Salizhenko Oleksandr 81
Satter David 55
Scholz Olaf 18-19
Seddon Max 58
Shevchenko Oleksandr 76
Shloman Tomer 48
Sierdiukow Anatolij 92
Sikorski Władysław E. 24
Sitnikova Irina 77
Smith Colby 39
Soloviĭova O. 80
Sonnenfeld Jeffrey 59
Stolar Wadym 79
Sun Bin 14
Sun Tzu 14
Sun Wu 14
Surkis Hryhorij 81
Szefernaker Paweł 127
Szojgu Siergiej 92
- Szpor Aleksander 118
Szufrycz Nestor 79-81
- Tanimoto T. 111
Terry Sarah Meiklejohn 24
Tian Steven 59
Trump Donald 15
Tyszkiewicz Adrian 9, 23, 149
- Utkin Dmitrij 93
- Venal Robert 48
Volokhai Mykhailo 75, 149
- Wasilewski Philip G. 58
Watling Jack 60
Watts Clint 48
Willett Marcus 44
Wiśniewska Iwona 67
- Zand Bernhard 17
Zawadka Grażyna 132
Zawadzki Jarek 14
Zełenski Wołodymyr 20, 39, 68, 70, 77, 87
Žigo Iva Rosanda 138
Ziółkowska Konstancja 118
- Żaryn Stanisław 127-129
Żemła Edyta 98, 102

Minął rok od brutalnej napaści zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Rosyjska agresja była ciosem w chwiejący się liberalny porządek międzynarodowy łączony z uniwersalnymi – jak się wydawało – wartościami i zasadami, takimi jak praworządność, suwerenność, pokój czy współpraca. Była również brutalnym aktem podważenia zrębów pozimnowojennego systemu bezpieczeństwa międzynarodowego, kwestionującym jego logikę oraz rewidującym mechanizmy utrzymujące go w stanie względnej równowagi.

Wybuch wojny w Ukrainie wstrząsnął fundamentami porządku międzynarodowego i wyzwolił energię, która podsycy działania zbrojne oraz odsuwa perspektywę pokojowego zakończenia wojny w odległą przyszłość. Ma to istotne konsekwencje nie tylko dla bezpośrednich stron konfliktu, tj. Rosji i Ukrainy, lecz także dla państw graniczących z obydwojema krajami, w tym Polski.

Niniejsza książka zawiera zestaw krótkich artykułów analityczno-prognostycznych napisanych przez naukowców z Katedry Bezpieczeństwa Narodowego, odnoszących się do zasadniczych aspektów wojny w Ukrainie i jej różnorodnych reperkusji, w szczególności skutków dla bezpieczeństwa Polski.

<https://akademicka.pl>

ISBN 978-83-8138-880-1

